

Stukken voor de Redactie te zenden vóór den 15en der maand aan:

G. D. DUURSMA,
Achter de Hoven 114 bis,
LEEUWARDEN.

Redactie:

G. D. DUURSMA.
J. M. VAN DEN HOUTEN.

Girorekening
No. 133550 - HEESCH bij Oss.

Alle correspondentie te richten aan het Secretariaat
Adres:

Mej. M. C. KARSTEN,
TERBORG.

Hoofdbestuur: CHR. DE RINGH, *Voorzitter*, Hilversum, van Ostadelaan 23;
Mej. M. C. KARSTEN, *Secretaresse*, Terborg; S. P. C. VAN ROMUNDE, *Penningmeester*, Heesch bij Oss; G. D. DUURSMA, Leeuwarden, Achter de Hoven 114 bis;
J. M. VAN DEN HOUTEN, Rotterdam, Mathenesserlaan 364.

OPUNTIA MICRODASYS

(IN BLOEI).

In vrijwel geen enkele verzameling zal *Opuntia microdasys* Lem. met haar goudgele glochiden ontbreken. Elke cactusvriend be-

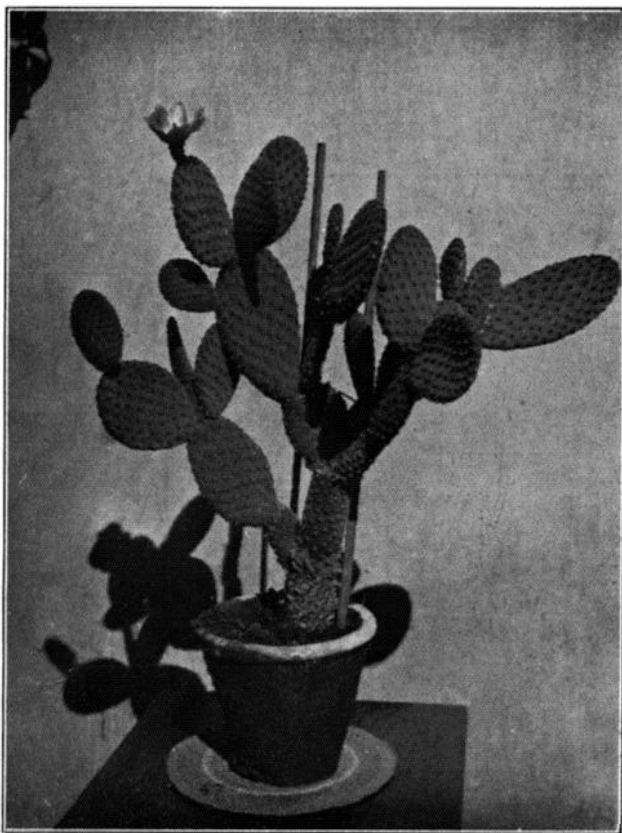

Afzonderlijke bloem van Opuntia microdasys.

schouwt ze als een der meest begeerde soorten, zonder welke eigenlijk de collectie niet compleet mag heeten.

't Zal echter niet vaak voorkomen dat men deze *Opuntia* in bloei krijgt. De meeste *Opuntia*'s trouwens bloeien zeer spaarzaam en in den regel eerst als oude plant.

Dat er uitzonderingen op dezen regel zijn, bewijzen bijgaande

Bloeiende *Opuntia microdasys* uit de collectie van den heer L. K. Stroober, Rotterdam.

foto's naar een bloeiend exemplaar uit de verzameling van den heer L. K. Stroober te Rotterdam. Uit het bijgevoegde schrijven bleek deze plant een zaailing van het jaar 1928. Een betrekkelijk jonge plant dus, welke, naar wij veronderstellen, thans wel elk jaar haar bloemen in telkens grooter aantal zal ontplooiën.

G. D. D.

CACTUSFASCIATIES VAN ARUBA, CURAÇAO
EN BONAIRE.

Het moge zijn nut hebben om hier iets te vertellen over kam-
en bandvormingen bij enkele cactussen van onze Benedenwindsche

Fig. 1. Gefascieerde *Lermaiocereus griseus*.
(Porto Marie, Curaçao: April 1930).

Eilanden. Het herbariummateriaal waarop deze mededeeling be-
trekking heeft werd door mij in 1930 verzameld: het maakte deel
uit van de inzending Valckenier Suringar op de Tentoon-
stelling van de „Nederlandsche Natuurhistorische Vereeniging”

te Arnhem in Mei 1931 en is thans toegevoegd aan de plantenverzameling van de Landbouwhoogeschool te Wageningen.

Fasciaties van zuilcactussen zijn algemeen bekend. Op Aruba, Curaçao en Bonaire zijn zij in die mate talrijk, dat we vrij geregeld,

Fig. 2. Gefascieerde *Lemaireocereus griseus*; een deel van de, op fig. 1 afgebeelde, plant.

d.w.z. twee tot vier maal per dagwandeling, stammetjes van *Lemaireocereus griseus* met min of meer duidelijke band- of kam-

vormige deelen te zien krijgen. Het op fig. 1 en 2 afgebeelde exemplaar stond in een oude, geheel verwilderde heg. Opvallend was, dat een andere plant in dezelfde rij, op flinken afstand van de eerste gelegen, een duidelijke doch minder uitgesproken neiging tot bandvorming vertoonde. Het is echter mogelijk dat deze beide individuen van één moederplant afkomstig zijn.

Fasciaties van *Cereus repandus* zijn veel minder algemeen. Aan den voet van den Hooiberg stond, op diorietpuin, een wijdvertakt

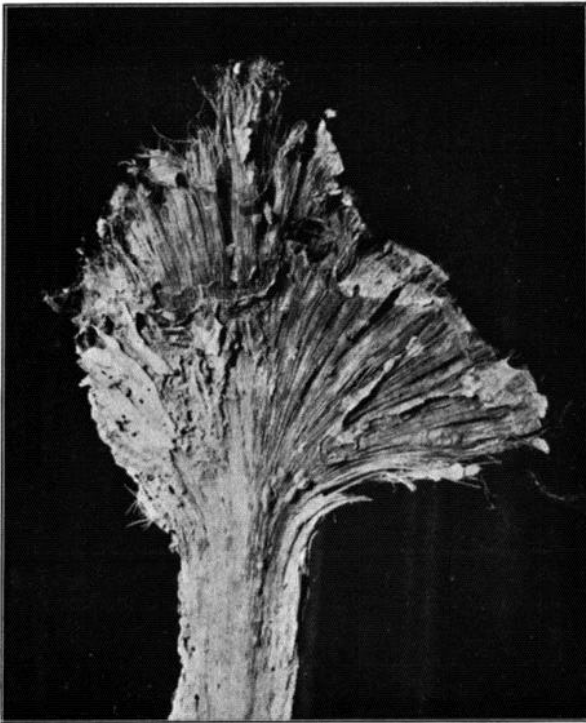

Fig. 3. Houtskelet van een kamvorming bij *Cereus repandus*.

(Hooiberg, Aruba; Juni 1930).

exemplaar, dat aan bijna alle takken prachtige kam- en bandvormingen vertoonde. Fig. 3 is de afbeelding van een afgestorven stamdeel dat onder deze plant werd gevonden.

Het geheele zuidelijke deel van Bonaire is een laaggelegen kalksteenvlakte; het centrale deel hiervan heet Broea Wesoe, of

vrij vertaald: Betooverde Vlakte. Midden op de Broea Wesoe staan twee cactussen: op eenige afstand groeien een paar brazieja's (*Haematoxylon Brasiletto*) en wat grijze mangels (*Conocarpus erecta*), verder staat er niets. Van die twee cactussen is één een toena (*Opuntia Wentiana*), de andere een kadoesji (*Cereus repandus*) – en die kadoesji is een duidelijke fasciatie. Hier kan moeilijk een groote materieele welvaart een der prikkels tot bandvorming zijn geweest.

Zeer zeldzaam zijn kamvormingen bij melocactussen ¹⁾. Uit de literatuur zijn mij hiervan slechts twee gevallen bekend:

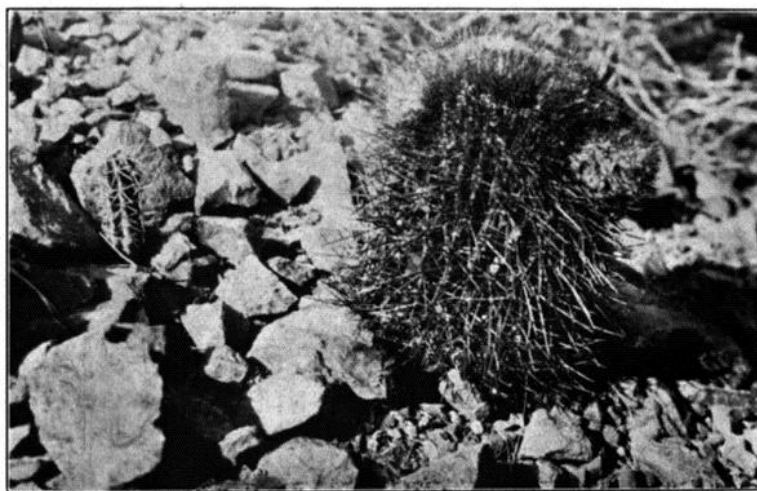

Fig. 4. Gefascieerde *Melocactus*; links een jonge *Lemaireocereus griseus*.
(Rooi Prins, Aruba: Juni 1930).

In 1885 vond Prof. Dr. W. F. R. Suringar, zooals vermeld in zijn Reisverhaal van de „Nederlandsch West-Indische Expeditie” (in het „Tijdschrift van het Nederlandsch Aardrijkskundig Genootschap” (2) III 1886, p. 378), een „platte kamvorming of fasciatie” bij een exemplaar van *Melocactus communis* op St. Eustatius. Men was niet in de gelegenheid om deze plant mede te nemen, toodt nadere bijzonderheden ontbreken.

In de Juli-aflevering 1932 van het „Cactus and Succulent Jour-

¹⁾ Bedoeld zijn kamvormingen van het vegetatieve deel: bij het cephalium dit verschijnsel minder zeldzaam.

nal” (van „The Cactus and Succulent Society of America” IV, p. 208-209) vertelt Major Chapman Grant, aan de hand van twee keurige foto’s, van een prachtige kamvorming van een cephaliumdragende *Cactus intortus* van Porto Rico, waarvan de

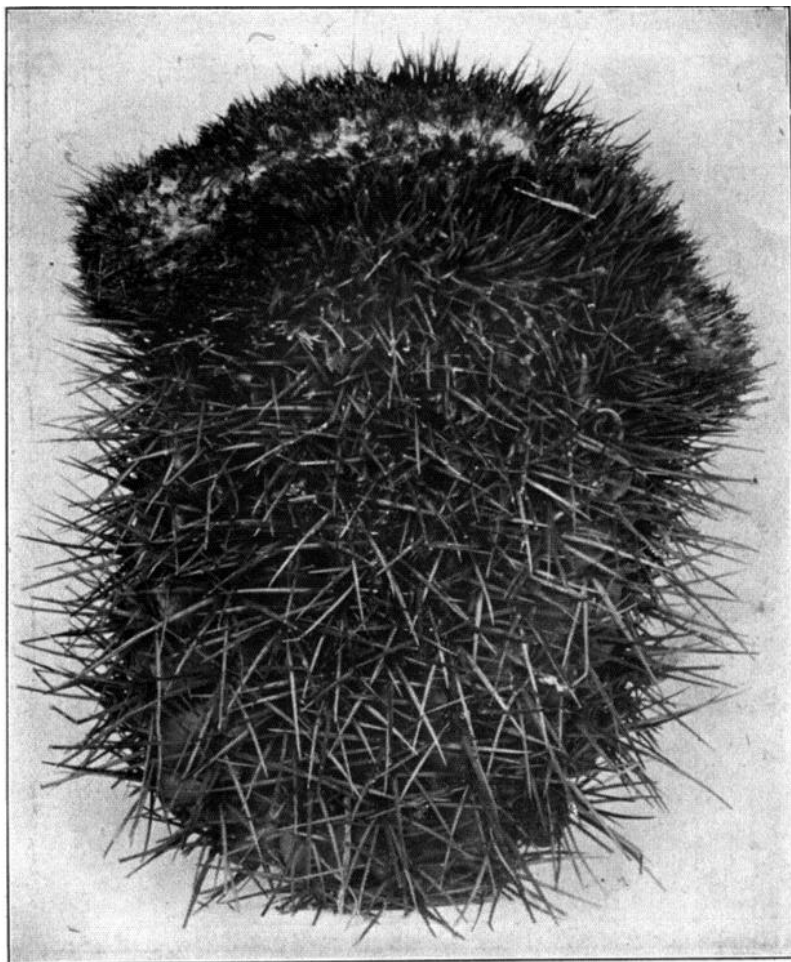

Fig. 5. Formolpreparaat van de, op fig. 4 afgebeelde *Melocactus*-fasciatio, voorzijde.

moederplant „was hacked by a machete and developed into a monstrose and a crest.” „The plant grew many years normally. It was then hacked, which caused a malformation or monstrosity:

but why did it also develop a crest ?” „Certainly the *cjibaro*’ who was hired to clear this field for pasture did not perform a delicate grafting operation with his machete.”

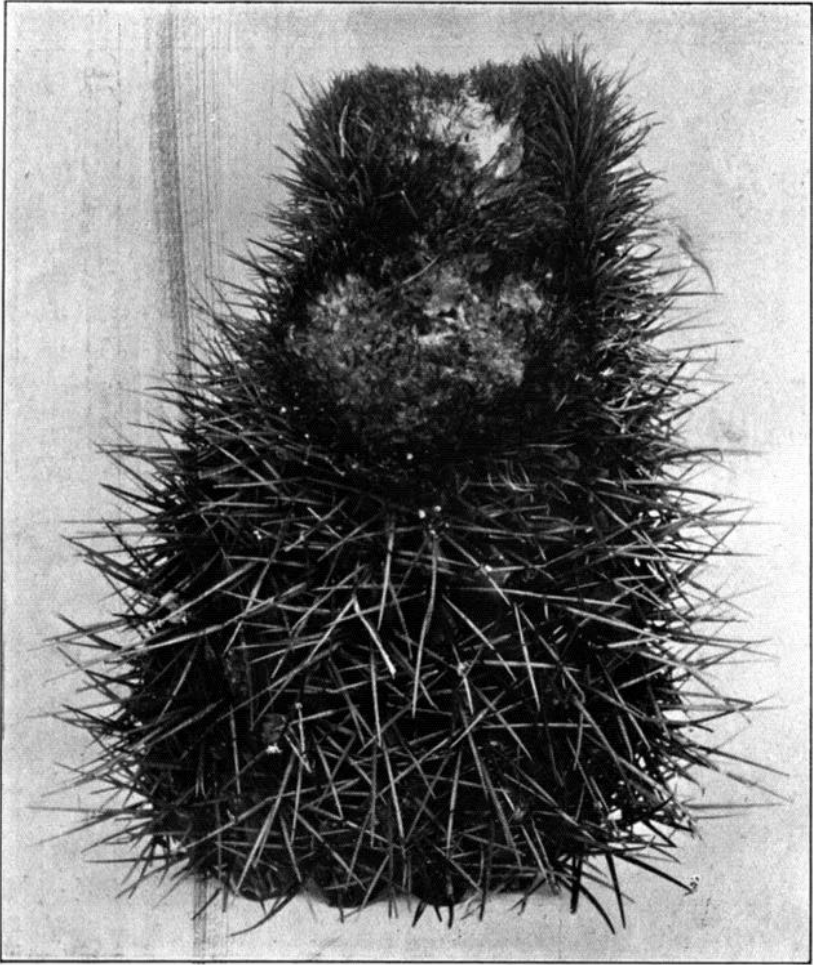

Fig. 6. Dezelfde *Melocactus*-fasciatie als afgebeeld op fig. 5. van opzij.

Vertaling:

Waarvan de moederplant was gekloofd door een „machete” ¹⁾ en zich ontwikkelde tot een monstrositeit en een kam. De plant groeide vele jaren normaal. Ze werd toen weer afgehouden, hetgeen een misvorming of monstrositeit ver-

¹⁾ Een „machete” is een groot mes o.a. in Spaansch Amerika gebruikt als bijl om zich een weg te banen door boschjes en struikgewas.

oorzaakte, maar waarom kreeg ze ook geen kam?" „Zeker, de inboorling die gehoord werd om dit veld geschikt te maken voor weiland voerde met zijn machete geen fijne entingsbewerking uit.”

Te oordeelen naar een gegeven afbeelding is de breedte van deze kamvorming 47-50 cm, met een basis van vermoedelijk 17-20 cm; de totale hoogte bedraagt naar schatting 25-30 cm.

Fig. 4 is een afbeelding van een melocactusfasciatie die door mijn vriend H. J. MacGillavry werd gevonden op een helling van diabaaspuin bij Rooi Prins op Aruba. Het is een overigens geheel normaal ontwikkelde, cephaliumdragende plant, die over-

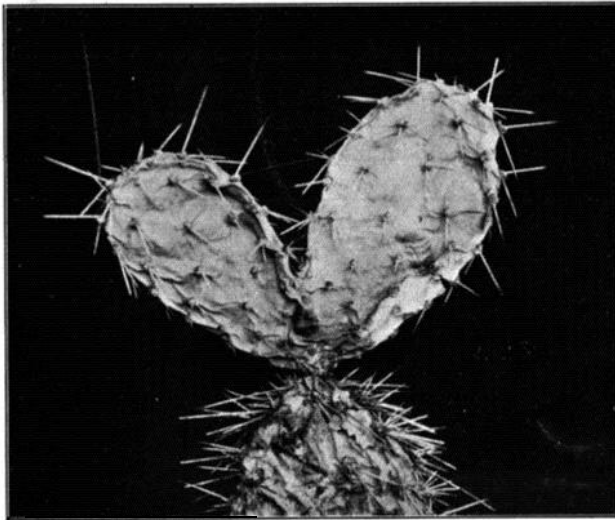

Fig. 7. Tweedeelig stengellid van *Opuntia Wentiana*; gedroogd.
(Hooiberg, Aruba: Juni 1930).

eenkomst vertoont met *Melocactus macracanthus* in de betekenis die Suringar aan dezen naam toekende. Fig. 5 en fig. 6 zijn vervaardigd naar het formolpreparaat van deze plant, zoals het zich thans in Wageningen bevindt; ook de volgende maten zijn hiervan afkomstig : De totale hoogte is 26 cm: zonder stekels is de breedte en de dikte van het vegetatieve deel, aan de basis 15-15 cm, onder het cephalium 14-5 cm, - met stekels zijn deze maten resp. 23-23 en 22-13 cm: de breedte en dikte van het cephalium is, recht gemeten 21-9,5 cm, gebogen gemeten 25-9,5 cm.

Als merkwaardigheid ten slotte nog de afbeelding (fig. 7) van een tweedeelig stengellid van een *Opuntia Wentiana* uit Aruba. Een dergelijk verschijnsel is mij slechts ééns onder oogen gekomen.

P. HUMMELINCK.

MIJN LIEFHEBBERIJ.

Het zal ongeveer een jaar of acht geleden zijn, dat ik voor het eerst kennis maakte met één der leden van de grillige cactusfamilie. Dat zoo'n vreemde plant „cactus” heette was mij bij die eerste kennismaking totaal onbekend.

Mijn belangstelling voor deze wonderlijke geheimzinnige planten was al spoedig gewekt. Veel keus om een verzameling aan te leggen was er toen hier nog niet.

Een paar *Opuntia*'s, een *Echinopsis* en dergelijke waren nog niet zoo heel moeilijk bij elkaar te krijgen; behalve dat er echter

Een kijkje op de verzameling van den heer F. Hoogvliet te Rockanje.

weinig keus was, waren de planten die in de bloemenwinkels werden aangeboden bijna onbetaalbaar, voor een *Crassula lycopodioides* bijv. betaalde ik maar even 60 cent!

Veel tegenspoed met de groei en bloei heb ik nooit gehad. Door het aanschaffen van het boekje „Cactussen” door Verbeek Wolthuys werd ik tevens in kennis gesteld met het bestaan der Ned. Ver. „Succulenta”, proefnummers waren al spoedig in mijn

bezit. Van de bibliotheek van „Succulenta” maakte ik een druk gebruik, de heer De Ringh had werk om de aangevraagde nummers te noteren en naar Rockanje te verzenden! een woord van dank aan den bibliothecaris voor al de moeite die hij aan mij heeft gehad!

In 1931 maakte ik voor het eerst kennis met een lid van „Succulenta”, de heer v. d. Meyden uit Hellevoetsluis, die, evenals ondergeteekende, een vurig bewonderaar is van de schoonheid der cacteën. De verzameling van v. d. Meyden was mij een openbaring, zóóveel verscheidenheid had ik nog nooit bij elkaar gezien! Door onderling ruilen konden we onze collecties met enkele nieuwe soorten vermeerderen.

Ik had tenminste connecties gekregen met een cactusliefhebber, en zeer bemoedigd ging ik verder met het verzamelen.

Met ziekten, luis en dergelijke, heb ik weinig te kampen gehad, in het voorjaar worden alle cactussen zonder onderscheid klein en groot overgeplant in versche aarde, in nieuwe of schoongemaakte potten.

De laatste 2 jaar besproei ik mijn cactussen tegelijk met het verplanten stuk voor stuk met „Volck”, dat een uitstekend middel is om mooie gezonde planten te houden.

Rockanje.

F. HOOGVLIET.

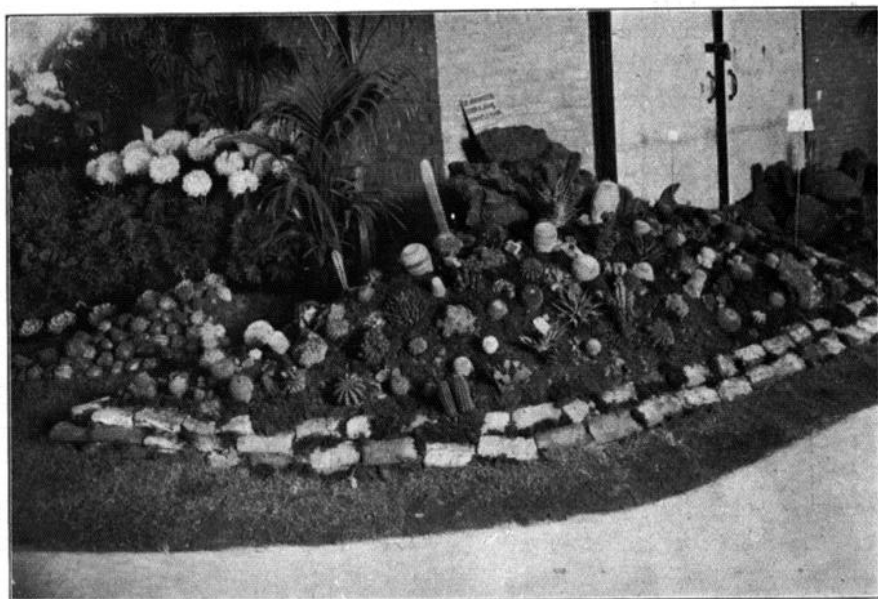
HET LEEKENHOEKJE.

Correspondentie op deze rubriek betrekking hebbende te adresseren aan:
van Ostadelaan 23, Hilversum.

Met het oog op te verwachten guur en vochtig weer, worden de planten, die den geheelen zomer buiten gestaan hebben naar binnen gebracht. Verwaarloos onze raadgeving in het vorige nummer niet, inspecteer de potten goed en vooral het gaatje onder in den pot, daar dit een geliefde schuilplaats zal blijken te zijn voor ongedierte. Voor dit werkje verdient een zonnige dag aanbeveling: dan kunnen de vochtige potten nog een weinig opdrogen. De bovenste laag aarde wordt verwijderd, als ze groen ziet en vervangen door nieuwe aarde. De bijvulling geschiedt tot een centimeter onder den rand van den pot, dan kunnen wij gemakkelijk water geven en voorkomen wij dat het water direct van den pot loopt.

Het water geven wordt steeds minder, vooral als eenige triestige dagen elkaar opvolgen. Het spreekt van zelf, dat winterbloeiërs zooals Rhipsalissen, Phyllo's, Epiphyllums, hierop een uitzondering maken.

Onze planten gaan nu den rusttijd in, zet ze dus niet tot groei

Collectie : A. J. van der Kaaij, Honselersdijk.

aan. Wij behoeven niet bang te zijn, dat onze planten geen kou kunnen verdragen, begin dan ook vooral niet te vroeg met verwarming van de kas, want met verwarmen gaat water geven gepaard. Het kan voorkomen, dat in een kas door aanhoudend vochtig weer een toestand ontstaat, dat de aarde gaat schimmelen, dan is het gewenscht dat wij een beetje gaan droog stoken.

De planten, die in huis moeten overwinteren worden zoo licht mogelijk geplaatst en, indien mogelijk, niet in de nabijheid van een kachel.

Zij, die den bodem van een kamerkasje bedekt hebben met turfmoalm of zand, zand is te prefereeren boven turfmoalm, wordt aangeraden deze laag droog te houden, vocht maakt de boel duf.

Goed luchten is een vereischte zoolang geen vorst optreedt.

Kasbezitters kunnen nachtvorst bestrijden door afdekken met rietmatten.

Aangenaam werden wij verrast door een schrijven van den Heer A. J. van der Kaaij, Amalia van Solmsstraat 33 te Honselersdijk. Naar zijn schrijven te oordeelen een leek, maar gezien de foto van zijn collectie, voorstellende zijn inzending op de tentoonstelling te Honselersdijk, een geroutineerd kweeker.

Laten wij beginnen hem geluk te wenschen met de toekenning van de zilveren medaille, moge zijn inzending ertoe bijdragen de liefhebberij aan te kweeken en dat onze Vereeniging hier wel bij vare. De collectie ziet er niet naar uit, dat ze slechts een paar maanden oud is, neen dat lid verzamelt en kweekt natuurlijk al jaren en schrijft: „*ik ben pas kort geleden lid geworden. Veel heb ik geleerd uit Uw blad*”.

Gen. Heer wist waarschijnlijk van het bestaan onzer Vereeniging niets af. Wij kunnen dergelijke verzamelaars niet bereiken, alleen zij die in zijn nabijheid verblijven kunnen zoo iemand bewerken of ons zijn adres opgeven. Laten wij van deze plaats onze leden nog eens aansporen om zich heen te zien of er nog niet in de onmiddellijke omgeving een zieltje te winnen is.

Wij hebben het volledig adres van gen. lid opgegeven omdat hij ons mededeelde, dat zijn verzameling voor belangstellenden ten allen tijde te bezichtigen is. Wij zijn ervan overtuigd, dat een *niet-lid* er als lid vandaan gaat,

VIERDE BRIEF VAN DEN CACTUSJAGER.

Hamburg, September 1933.

Na veel heen en weer trekken door Peru, Bolivia en Noord-Argentinië is mijn laatste cactusjacht gelukkig tot een goed einde gekomen. De reis bracht mij een omvangrijken buit aan belangwekkend plantenmateriaal, doch was ook rijk aan interessante gebeurtenissen, waarvan enkele vrij onaangenaam dreigden te worden, tengevolge van de oorlogsverwickelingea tusschen Columbia en Paraguay. Mijn aanbevelingsbrieven brachten evenwel uitkomst.

Het uitbreken van vlektyphus was voor het uitoefenen van mijn beroep heel onaangenaam en gevaarlijk, omdat ik daarbij steeds in aanraking kom met Idianen: en de ziekte bij deze het meest voorkomt. Ik moest dan ook tweemaal een goed cactusgebied in allerijl verlaten.

Ik begon mijn reis in Noord-Peru en was juist uit Cajamarca vertrokken, toen de opstand uitbrak, dien Jimenez tegen Sanchez Cerro op touw gezet had. Nauwelijks vier weken, nadat ik mijn filmopnamen in de oude Inkastad Chan-Chan gemaakt had, werden tusschen de bouwvallige muren de opstandige leiders dood geschoten.

Bij mijn werk in Noord-Peru vond ik een nieuwe *Borricactus* en een bijzondere *Mila*; doch het voornaamste vond ik in het Zuiden, want nieuwe *Cereae* had ik tot nu toe niet kunnen ontdekken.

Men kan wel zeggen, dat het Cordillerasgebied en voornamelijk de landen, die met het Cordillerasgebergte in verbinding staan, de mooiste *Cereae* opleveren en daarvan wilde ik veel materiaal verzamelen. De menschen weten nog niet, hoe mooi een verzameling *Cereae* kan zijn. Een voordeel is, dat zij wel goed, doch toch langzaam groeien. Een liefhebber moet ten slotte in de eerste plaats denken aan de ruimte, die hij tot zijn beschikking heeft.

Naast de merkwaardige kogelronde *Melocactus Janseniaaus*. bemachtigde ik *Cereus pacalaensis*, *pseudomelanostele v. laredensis* en *Cereus Faustianus*. Ook ontdekte ik de zeldzame *Cereus eriotrichus* en *cephalomacrostibas*.

Twee jaar geleden had ik ook al eens in deze streek rondgekeken en bijna had ik ook nu weer bijzondere planten over het hoofd gezien. Ik had reeds meermalen tusschen het in het felle zonnelicht glinsterende zand verdroogde groepen *Cereae* gezien, zoo oud, dat men ze met den voet stuk trappen kan. Ik hield dit voor doode exemplaren van de een of andere bekende soort, totdat ik toevallig een roodachtig kopje boven de zwarte vermolmde stammen omhoog zag steken. Op 't oogenblik vormen die oude stronken een heele rij heerlijke gele tot roodbruine uitloopers, Zoo ziet men, hoe men bij het zoeken naar cactussen van het toeval afhangt.

Bijna net eender ging het met *Cereus Jajoinanus n. sp.*, welke ik een paar weken later vond, bij een van mijn vergeefsche pogingen om de Peruaansche *Oreocereus* uit de *Celsianus*groep te vinden. Ik reed slecht geluimd over de hooggelegen Pampa en op eens zag ik ergens in een quebrada groote stammen van een sterkbedoornde doch verbazend vuile *Cereus*, die evenwel prachtige oranje-roode bloemen droeg en waarvan ik onmogelijk kon zeggen tot welke soort die behoorde. Ik pakte de plant in, zonder er

veel aandacht aan te schenken. Nu ik thuis ben heeft ze nieuwe stroogele doorns gemaakt, die boven de grauwe opperhuid uitsteken.

Nog steeds was ik mijn *Oreocereus* niet op het spoor. Die heeft me veel last bezorgd, want ik had me nu eenmaal voorgenomen niet te vertrekken, zonder ervan overtuigd te zijn, dat die plant hier niet groeit.

De planten zouden duizenden meters hoog op de flanken van een Zuidperuaanschen vulkaan voorkomen. De bestijging was een heele onderneming. De trein naar Juliaca, die wel 800 bochten maken moet, rijdt namelijk op deze hoogte alleen met tankwagens. En zoo reed ik op een benzinewagen mee. En toen heb ik haar gevonden, mijn *Cereus*, die eruit ziet als een reusachtige *Trollii*, machtige stammen vormt en met helder roode bloemen bloeit. De groepen staan heel ver van elkander verwijderd, eenzaam op de zijwanden van den vulkaan en men moet echt geluk hebben om er een te vinden. Ik noemde de plant naar mijn vriend Hendriksen te Kopenhagen, die de expeditie Bingham, welke tot de ontdekking van de *Machupichus* leidde, meegemaakt heeft.

Zoo hebben we dus een vierde *Oreocereus*; de andere zijn: *Cereus Celsianus*, *Trollii* en *fossulatus*. Het zoeken naar deze planten was dikwijls verre van aangenaam, want de bergpaden waren door den regen uitgespoeld en het rijden over de losse steenen was tamelijk gevaarlijk. Men moet er niet aan denken, wat er gebeuren kan, als men zoo alleen met een paar Indianen in de Cordilleras aan het werk is; daar weet alleen mijn vriend Friedrich Ritter van mee te praten, de gedachte in die wildernissen met een gebroken been achter te moeten blijven, is weinig verlokkelijk. Ik heb nooit het geluk gehad in gezelschap van Europeanen te kunnen reizen, maar de vreugde van den arbeid weegt tegen ongemakken op; de nieuwe vondsten maken alles weer goed als men door het dagen lang schokken op een ezel volkomen suf dreigt te worden.

(Wordt vervolgd.)

PRIJSCOURANTEN.

Preisliste, (Vorläufige Ausgabe) von Pflanzen und Samen meines Expedition 1933 durch Peru, Bolivien, Argentinien. Uruguay,

Brasiliën. Curt Backeberg, Volksdorf, Bezirk Hamburg, Im Sorenfelde 15.

In deze voorloopige lijst worden al de nieuwe vondsten van den cactusjager, hetzij in zaad, hetzij als plant aangeboden. Wie van nieuwigheden houdt, kan hier zijn hart ophalen! Een tiental typische foto's begeleiden den tekst.

G. D. D.

BOEKBESPREKING.

Blühende Kakteen und andere Succulente Pflanzen. Herausgegeben von Dr. Erich Werdermann. Verlag J. Neumann, Neudamm und Berlin.

In de op 15 Aug. verschenen map 16 vinden wij afgebeeld: pl. 61 *Echinocereus pentalophus* (D. C.) Rumpl. pl. 62 *Echinocactus Anisitsii* K. Sch., pl. 63 *E. horizontalonius* Lem., en pl. 64 *Opuntia Bradtiana* (Coult.) K. Brandegee.

Alle op natuurlijke grootte en in natuurlijke kleuren. „Goede wijn behoeft geen krans” dat kunnen wij ook met het volste recht van deze geheel eenige prachuitgave zeggen. En de prijs (24 M. per 6 mappen elk van 4 platen) is daarvoor niet te hoog.

G. D. D.

Cactussen en hunne verzorging door G. D. Duursma. 5e druk, Uitgave Zaadnoordijk-Groningen.

Alweer een herdruk van dit aardige propagandaboekje, dat als premie bedoeld is voor de gebruikers van Caracas cactusvoedsel. Over den inhoud behoeven we niet veel meer te zeggen, deze is evenals de betreffende kunstmest speciaal voor dit doel gecompriëerd en zodoende voor beginnende liefhebbers alleszins voldoende. Vermelden we slechts, dat deze herdruk op zeer fraai kunstpapier is uitgevoerd, waardoor de foto's nog beter tot hun recht komen en eindigen we met den wensch, dien we in de inleiding vermeld vinden, namelijk, dat het bloemenminnend publiek er nog meer belangstelling voor de dankbare en interessante succulenten door zal krijgen dan thans reeds het geval is.

V. D. H.

INHOUD: *Opuntia Microdasys* — Cactusfasciaties van Aruba, Curaçao en Bonaire. — Mijn liefhebberij. — Het Leekenhoekje. — Vierde brief van den Cactusjager. — Prijscouranten. — Boekbespreking.
